

hyvinvointia Lapin luonnosta

13.–14.6.2014 Muonio, Särkijärven koulu ja Särkijärven Majat

Valoa, vihreyttä ja wellnessiä

Lapin luonnosta

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Hyvinvointia Lapin luonnosta

13.6.2014

LAPIN AMK
Lapland University of Applied Sciences

Valoa, vihreyttä ja wellnssiä Lapin luonnosta

Green Care menetelmäpäivä
Viherympäristöt voimavarana

**Pohjoisuus ja puhtaus raaka-aineiden
vahvuuksina**

Irja Mäkitalo luonnontuotetoimialakehittäjä

**Hyvinvointituotteet ja -palvelut matkailun
yhteistyöverkossa**

Minna Holm, hyvinvointialan yrittäjä

Lapin (luonnontuotealan) mahdollisuudet pohjautuvat pohjoiseen sijaintiin liittyviin ylivoimatekijöihin

Pitkä
arktinen
talvi ja

lyhyt keskiyön
auringon kesä
viileine öineen

tuottavat arvokkaat
arktiset aarteet

LAPPI LUO II -työohjelma on hankeyhteistyötä, pohjoista tutkimusta, tiedon kokoamista, aktivointia,

Koulutusyhteistyötä, mm. opetusmateriaalituotannon edistämistä ja organisaatioiden sitouttamista alan toimintaan

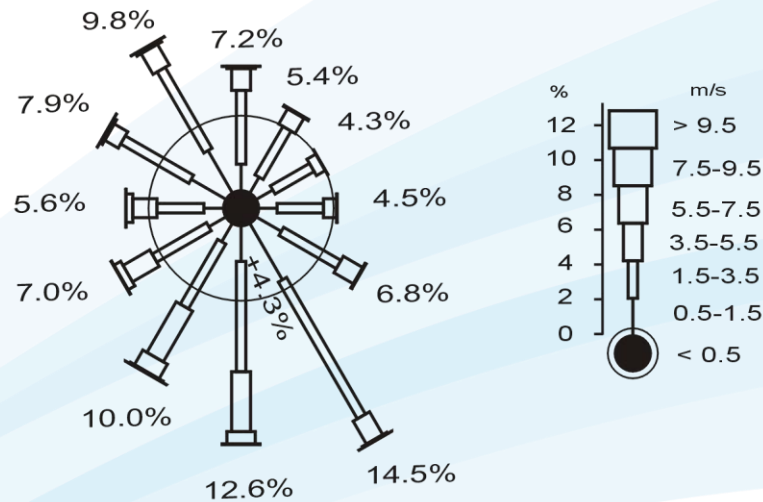
neuvontaa, ohjausta, yhteistyötä

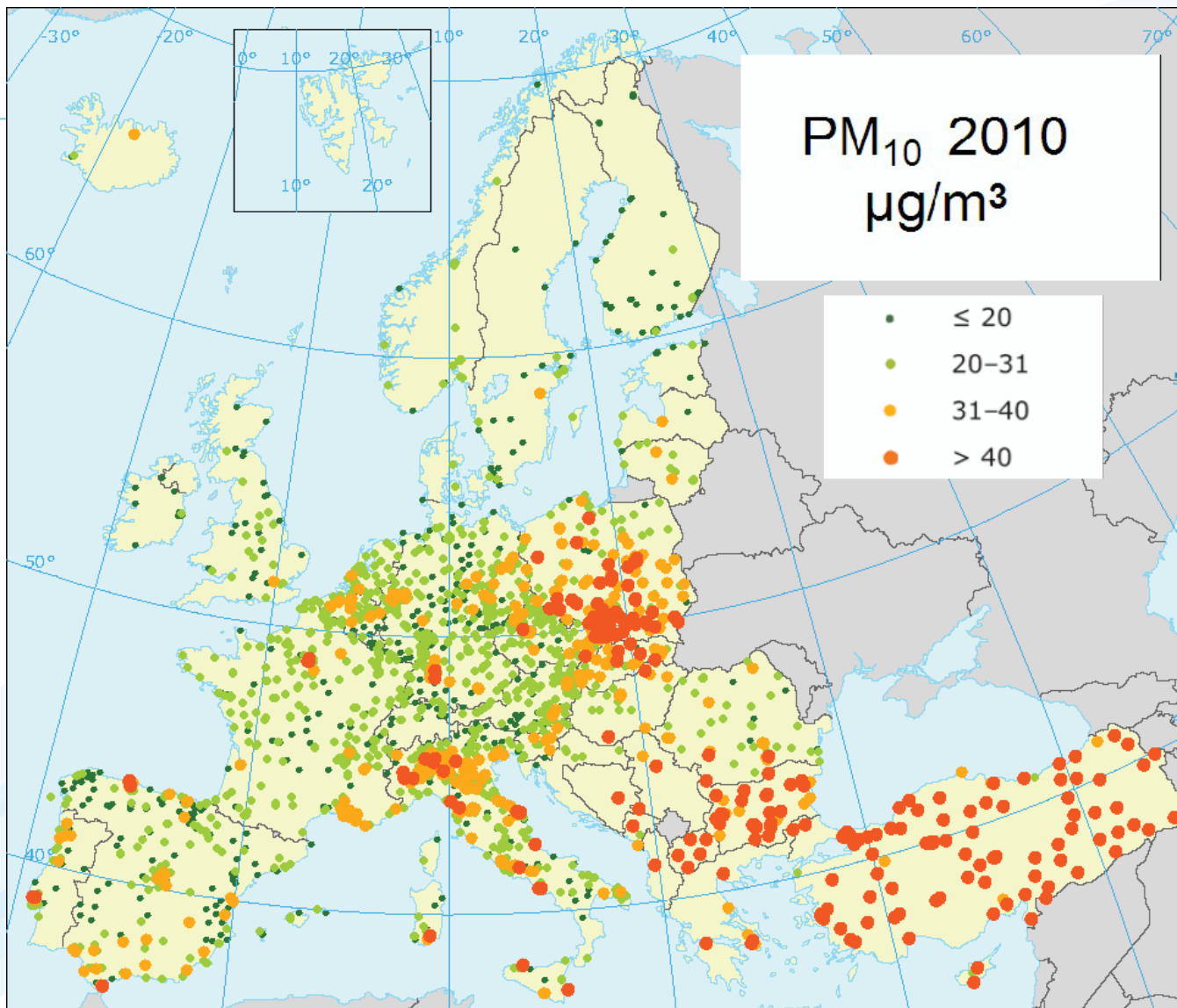
Ilmatieteen laitos

Eri tuulensuuntien yleisyys Sodankylässä vuosina 1998- 2009

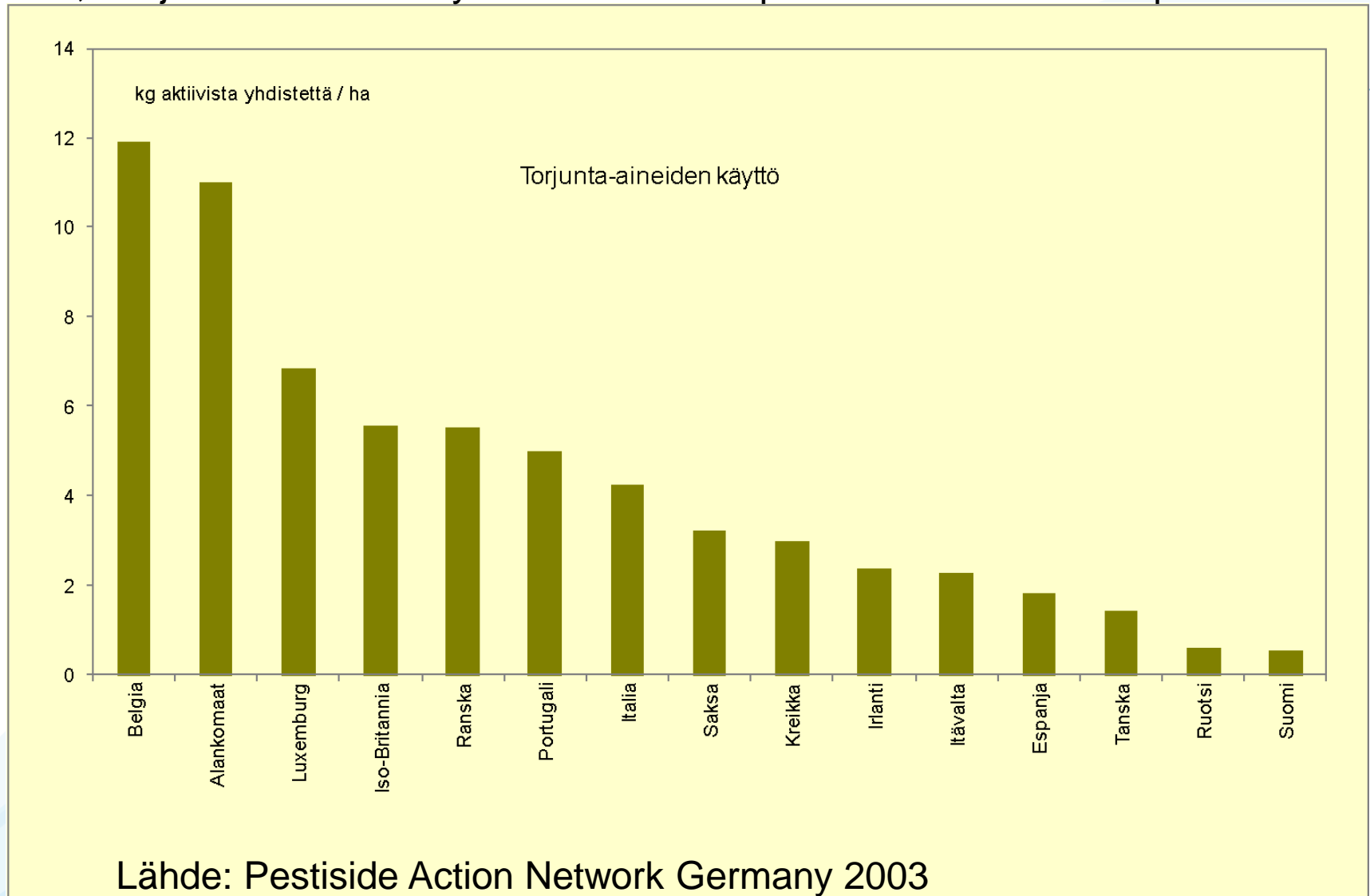
1998 - 2009

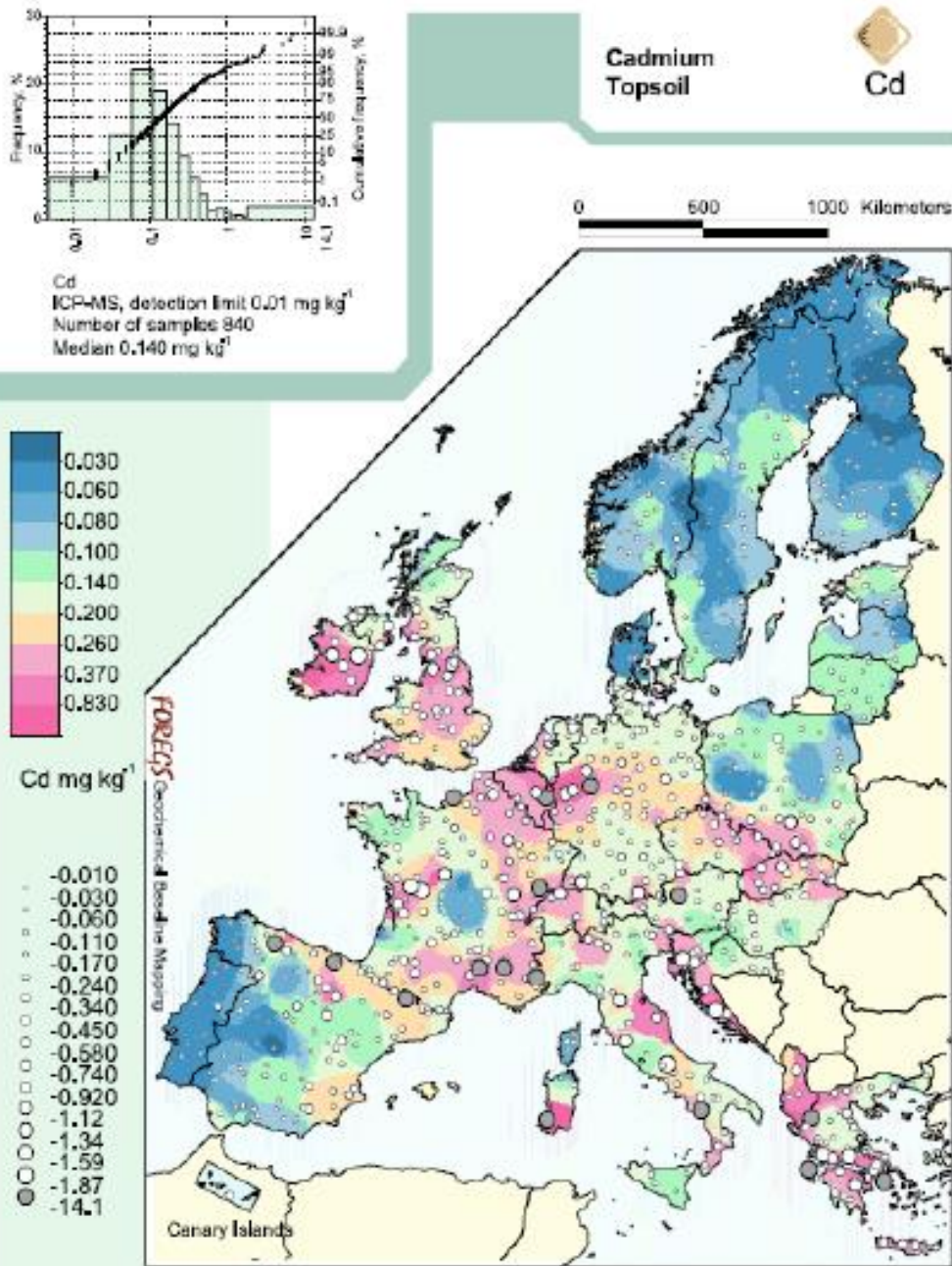

Ilmatieteen laitos Hengitettävien pienhiukkasten vuosikeskiarvoja

MTT, Torjunta-aineiden käyttö eräissä Euroopan maissa 90-luvun lopulla

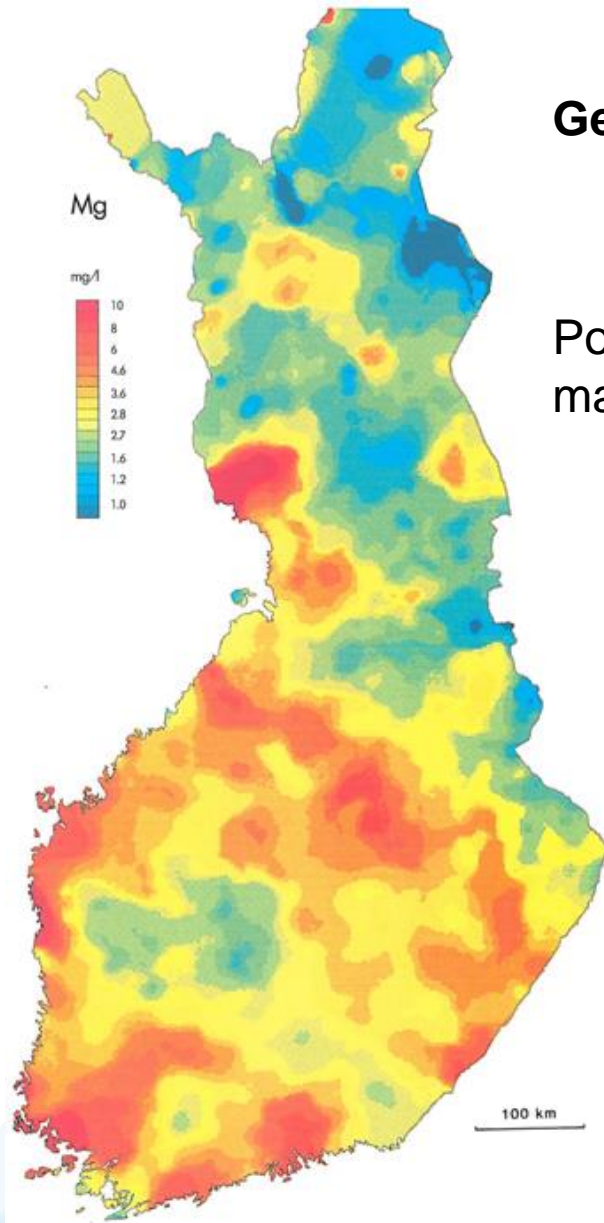
Geologian tutkimuskeskus

Cadmiumin
esiintyminen
maaperässä
Euroopassa

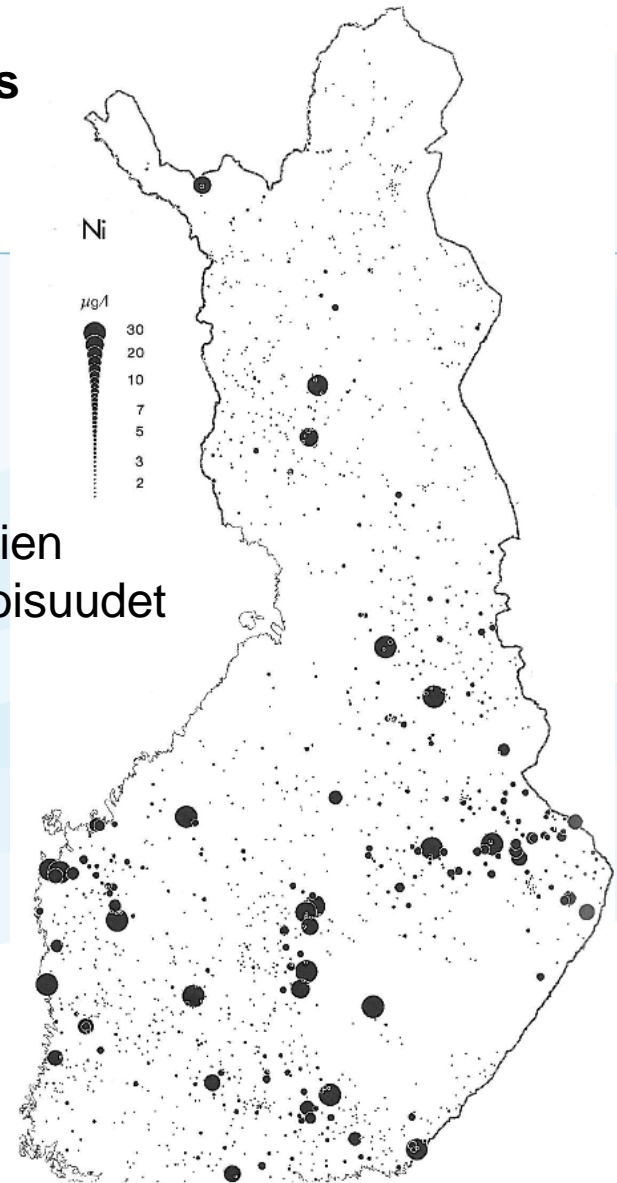
Lähde: FOREGS
Atlas 2012

Geologian tutkimuskeskus

Pohjavesien
magnesiumpitoisuudet

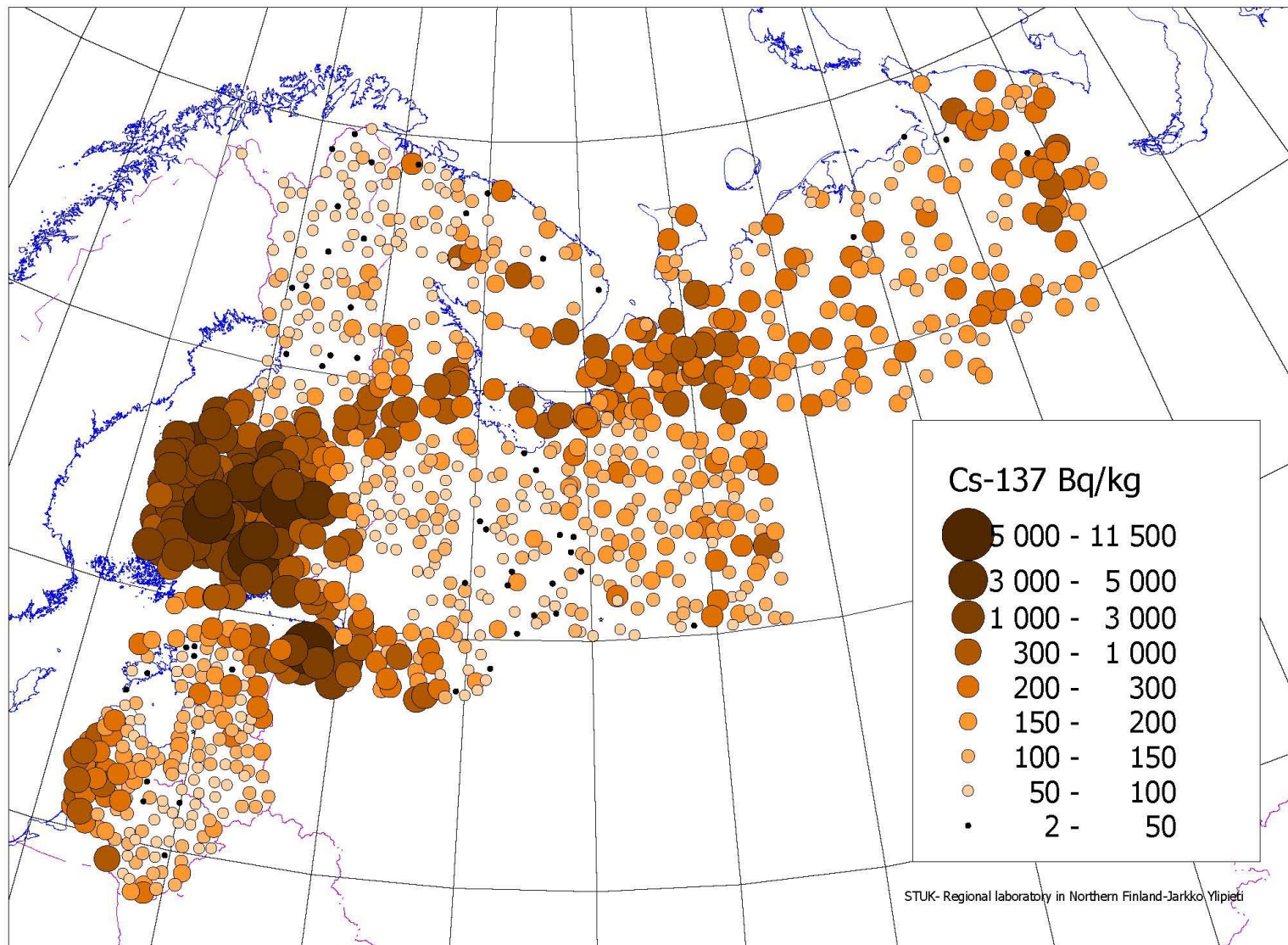

Pohjavesien
nikkelipitoisuudet

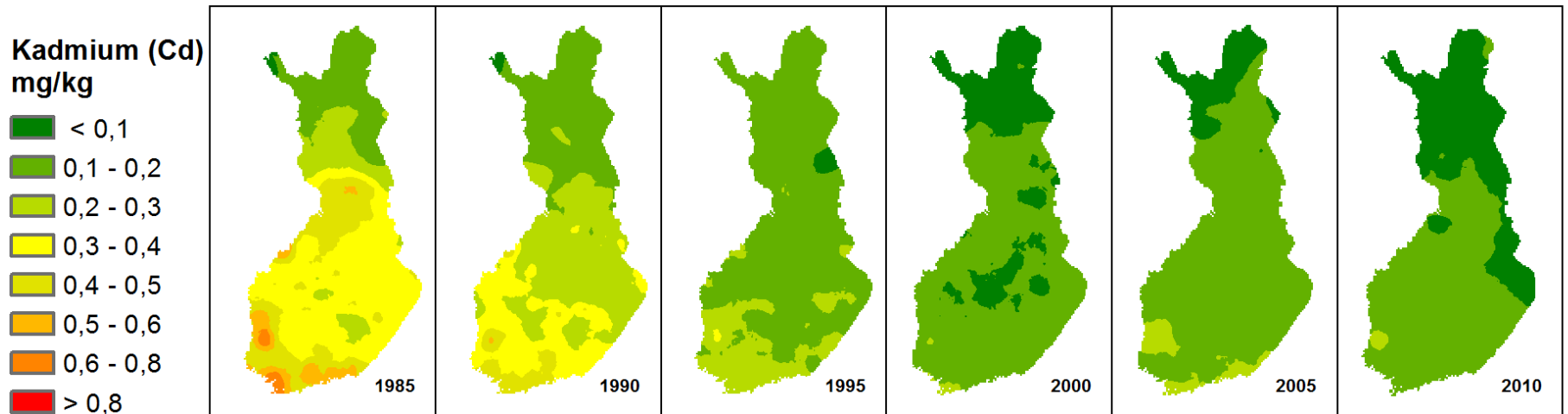
Lähde:
Lahermo ym. 1990

Säteilyturvakeskus

Metsäntutkimuslaitos

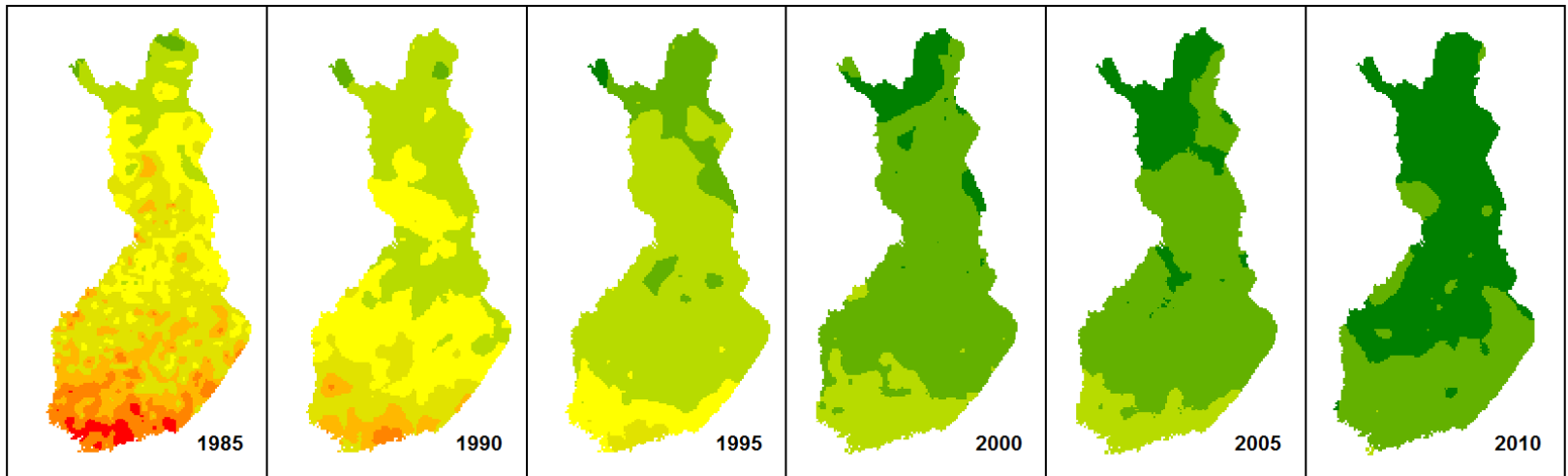
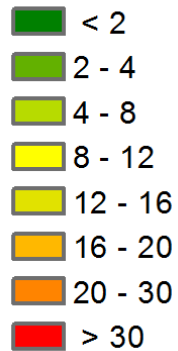
Sammalten kadmiumpitoisuudet Suomessa vuosina 1985 -2010

Metsäntutkimuslaitos

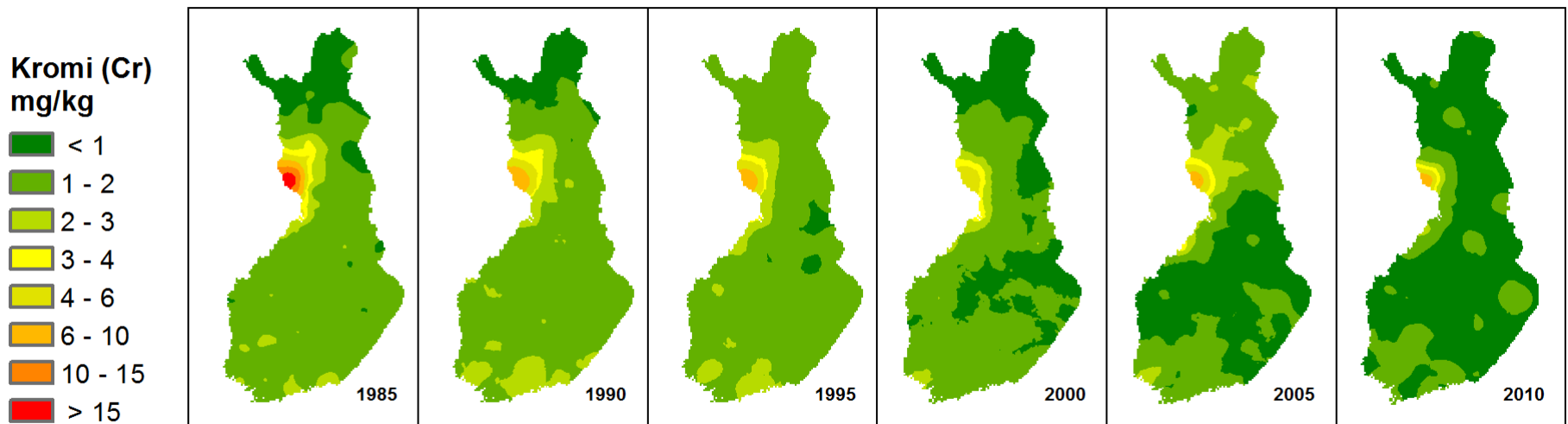
Sammalten lyijypitoisuudet Suomessa vuosina 1985 - 2010

Lyijy (Pb)
mg/kg

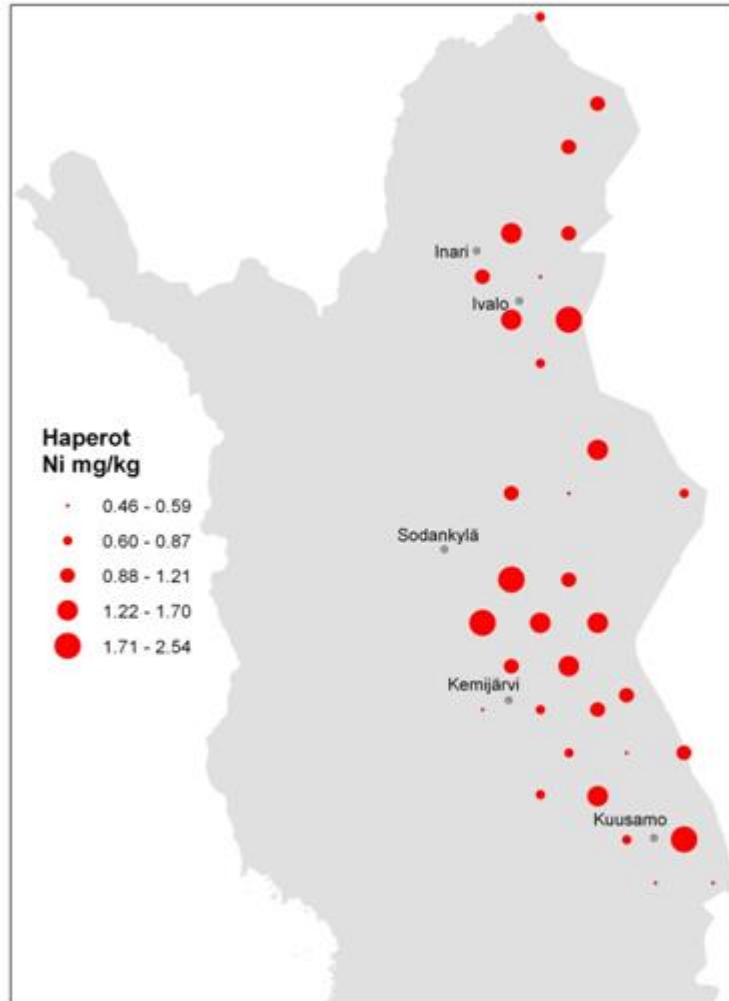

Metsäntutkimuslaitos

Sammalten kromipitoisuudet Suomessa vuosina 1985 -2010

Metsäntutkimuslaitos

Haperoiden nikkelpitoisuus
Itä-Lapin koealoilla

(mg / kg kuivapainoa)

**Näytteet eivät korreloi
Kuolan päästöihin vaan
indikoivat todennäköisimmin
maaperän koostumusta**

Hanketyön tavoitteena on mm. edistää puhtaan lähiruoan tuotantoa ja etsiä uusia tuoteideoita Lappiin

Perinteinen kasvien käyttö

Luonnonkasvien käyttötieto on vuosituhantista kokemusperäistä kollektiivista muistia.

”Ruoka olkoon lääkkeesi” (*Hippokrates, 460 ekr.*)

Villikasvit → viljelykasvit → taloudellinen kehitys ja hyvinvointi
Rohdoskasvit → lääkekasvit → sosiaalinen hyvinvointi,
eliniän jatkuminen → ennaltaehkäisy, tukihoitot

Suuri osa lääkkeistä pohjautuu yhä kasvimolekyyleihin,
toivottavaa olisi asiallinen hoitoalan yhteistyö.

Elintarvikkeiden terveysvaikutukset ja villikasvit
kiinnostavat myös nuoria 😊

Green Care hyvinvointia parhaimmillaan

Väinönputkituotteita

Mustikka

Koivu

Kataja

Siankärsämö

Mesiangervo

Piharatamo

Väinönputki

Hapro

**Pohjoisia
erikoisuuksia**

**Tenon
kangas-
ajuruoho**

Tunturipoimulehti

Uusinta tutkimusta :

Hillanlehden fermentointi lisää kasviestrogeenien ja -steroleiden pitoisuuksia merkittävästi. Tutkimus jatkuu.

Pohjoisessa kasvaneen kuminan öljypitoisuus on suuri ja öljykomponentit ovat erittäin korkealaatuisia.

KIITOS !

Hapro, *Oxyria digyna*
Lehdet ja siemenet:

Suolan korvaaja tuoreena
ja yrttisuolana, leivonta ja
ruoanlaitto (opn.)

Kalan täyte ja kastikeyrtti
Maidon juoksuttaja
Salaatti- ja pestokasvi

Santa's
Beauty

Green Care menetelmäpäivä
Viherympäristöt voimavarana

**Hyvinvointituotteet ja -palvelut matkailun
yhteistyöverkossa**
Minna Holm, hyvinvointialan yrittäjä

Luonnontuotealan ja matkailu-/hyvinvointialan yhteistyöselvitys

- päätavoite on tulevan EU -ohjelmakauden hyvinvointihanketoiminnan selkeyttäminen ja suuntaaminen
- löytää luonnontuote-, matkailu- ja hyvinvointialan yhteistyönä kohtia, joita työstämällä voidaan parhaiten edistää em. alojen kehittymistä mahdollisissa tulevilla hankkeissa
- selvittää kansalliseen perinteeseen ja luonnonmukaisiin tuotteisiin liittyvän hyvinvointi-/ spa - kulttuurin nykytilaa, kehittämismahdollisuuksia ja kehittämishalukkuutta

Kyselyn kohderyhmät:

1. **Luonnonraaka-aineista tuotteita valmistavat yritykset** (6 kpl)
2. **Matkailuyritykset**, joita hyvinvointimatkailu kiinnostaa sekä
3. **Hyvinvointipalveluja tuottavat** yrittäjät ja yritykset (ed.yht. 16 kpl)
 - Uusi saappu Lappiin muutaman vuoden viiveellä.
 - Lapissa ei voida puhua vielä megatrendistä suhteessa ekologisen ajattelutavan lisääntymiseen matkailu- ja hyvinvointialalla.

*Santa's
Beauty*

Johtopäätöksiä ja tuloksia:

Tarve ansaintaketjuun, jonka jokainen lenkki on yhtä vahva.

Sitoutuminen tuotantoketjuun, luottamus ja kaikille riittävä toimeentulo.

Alkutuotanto : Huoli viljelijöiden ja marjanpoimijoiden asemasta ja tulevaisuudesta, ammattimaisen yrittäjätoiminnan tukeminen, raaka-aineen saannin varmistus

Hyvinvointi-palvelutuotteiden valmistajille ammattimaista tukea tuotteiden käyttöönottoon, myyntiin ja markkinointiin.

Tuotteet, palvelujen tuottajat ja kuluttajat eivät kohta.
Missä voisivat kohdata ?

Mitä toivottiin?

Hyvinvointipalveluiden tuottajille ammattitukea tuotteistamiseen:

Hyvinvointipalveluiden tuottajat ovat avoimia uusille tuotteille ja kehittämisideoille

Sparraus, yhdessä ideointi, yritykseen jalkautuminen, **konkreettinen, yksilöllinen apu paikan päällä yrityksessä**, sitä toivottiin.

Haasteena ajan riittämättömyys kouluttautumiseen sekä yrityksen kehittämistyöhön.

Hyvinvointipalveluiden tuottajat toivovat **valmiita tuotteita tai palveluja**, joita voi kokeilla omassa ympäristössä ja joihin saa koulutuksen.

Tuotemukavuuden ja vaikuttavuuden lisäksi kehiteltävältä tuotteelta edellytetään kaunista ulkonäköä, turvallisuutta ja helppokäyttöisyyttä.

Toivottiin apua yritystoiminnan käynnistämiseen:

Luontoalan tuntevaa matalan kynnyksen yritysneuvontaa.

Askel bisnesmäisempään ajattelutapaan; mahdollisuus ajatella isosti myös luonnontuotealalla

Luonnontuote-, matkailu- ja hyvinvointialan kehittämistyöhön mukaan myynnin ja markkinoinnin asiantuntijoita

Markkinointiapua sosiaalisen median hyödyntämiseen markkinoinnissa

Kielitaito, palveluenglannin osaamista ko. aloille

Alan mahdollisuuksia ei tunneta !

Tiedotustoimintaa jatkettava eri tasoilla:

Päättäjät, paikalliset asukkaat, peruskoulut ja päiväkodit,
luonnontuote-, matkailu- ja hyvinvointialan koulutuslinjat ja oppilaitokset

Luonnontuotealan sekä matkailu- / hyvinvointialan kaikenlaisen yhteistyön lisääminen kouluissa ”poikkialaisesti”:

opiskelija voisi valita itselle räätälöidyn opintokokonaisuuden eri alojen koulutuksista tavoitteensa mukaan

Tarve myös yrittäjien väliselle tiiviimmälle yhteistyölle:

alueellisesti / paikallisesti alasta kiinnostuneiden yrittäjien voimat yhteen tavoitteellisesti nostamaan alueen elinkeinoelämää.

Hanketyö koordinoivana tekijänä.

Isojen matkailijamäärien palveleminen on mahdollista yhteistyöllä.

Tarvetta uusille hyvinvointituotteille on

- saunan tuotteistamisessa mahdollisuuksia
- kotimaiset yrttinyytit, yrttikylvyt jne. kiinnostavat.
- myös maatilamatkailussa on kasvavaa kysyntää, lähiruoka?

Suomen luonnontuote- ja hyvinvointialan kehittymisen kannalta olisi tärkeää saada suomalainen, biosertifioitu ammattihoitosarja kauneudenhoitoalalle, niin kasvo- kuin vartalohoitoihin.

Myyntiin kaivattiin:

- matkailijoille ulkoaktiviteetteihin soveltuvia hyvinvointipalvelutuotteita
- paikallisia, luontoon perustuvia tuliaistuotteita

Esitettyjä kysymyksiä ja pohdintoja johtopäätösten takana:

Millaisilla tuotteilla on kysyntää tänä päivänä?

Millaisena yritykset näkevät alansa tulevaisuuden?

Mitä mieltä yritykset ovat kansanperinteeseen liittyvän lappilaisen spa-kulttuurin kehittamisestä?

Onko yrityksellä käytössä suomalaisia ja /tai ulkomaisia hoitavia luonnontuotteita, vai onko niitä ollenkaan?

Ovatko asiakkaat kiinnostuneita tuotteiden alkuperästä, käyttöperinteestä tai vaikutuksista?

Näkykö arkipäivän hoitolaelämässä ihmisten lisääntynyt ympäristötietoisuus, kestävä kehitys jne.?

Myykö Lapin eksotiikka ja mitä mieltä lappilaisen / suomalaisen kansanperinteeseen liittyvän hyvinvointi-spa kulttuurin kehittamisestä?

Onko yritys kiinnostunut laajentamaan palvelutarjontaa luonnonmukaisempaan suuntaan ja käyttämään suomalaisia luonnontuotteita hoitopalveluissa?

Kiitos !

Muutamien kasvien terveyttä edistäviä tutkittuja hoitovaikutuksia:

Mustikka: Marjojen ja lehtien antosyaani-väriaineet edistävät solukalvojen toimintaa, hiusverenkiertoa ja parantavat hämäränäköä. Lehdet /versot sisältävät sokeriaineenvaihduntaa tukevaa neomyrtilliiniä. Vapaaehtoisissa testauksissa on todettu sokeritasojen ja verenpaineen normalisoitumista.

Koivu: mahla, hiirenkorvat, lehdet: poistavat nestettä, turvallinen käyttää teenä, juomina, salaateissa ja leivonnaisissa. Antibakteerinen. Vaivaiskoivussa ”tavallista koivua” enemmän flavonoideja.

Karpalo: virtsatietulehdusten ehkäisyyn ja hoitoon (= hyväksytty terveysväittäjä). Puolukassa on tutkitusti samoja aineita /vaikutuksia.

Kataja: marjat ärsyttävät munuaisia, ei raskaana oleville.

Versot: antibakteerisia, estävät käymistä ja homeita.

Poistavat nestettä, avartavat hengitysteitä. Kylvyillä ja hauteilla on hoidettu mm. reumaa, nivelkipuja ja psoria.

Marja- ja kasvitutkimus jatkuu, kiinnostus kasvien hoitokäyttöön lisääntyy.

Mitä marjoja tulee käyttää?

Mahdollisimman monia, monipuolisesti, läheltä, usein. (R.Tahvonen MTT)